

Tóth B. Sára

HITTEL ÉS LÉLEKKEL

BODÓ MÁRTA: *NŐSZIROM*. BESZÉLGETÉS KERESZTÉNY ÉRTELMISÉGI NŐKKEL. MAROSVÁSÁRHELY, DOKUMENTUM EGYESÜLET – LECTOR KIADÓ, 2016.

Bodó Márta könyve tíz beszélgetést tartalmaz, meglehetősen különböző érdeklődésű és foglalkozású nőkkel. A közös bennük, hogy keresztény értelmiségnek vallják magukat: Gábor Csilla, Sabău Trifu Cristina, Ferenczi Enikő, Petrőczy Éva, Tornay Krisztina Petra, Csiszár Klára, Bereczki Silvia, Kertész Marika, Buzogány Emese és Zamfir Korinna válaszoltak a kérdésekre, de a kérdező nem annyira kérdező, mint inkább beszélgetőpartner volt. Nem interjúk, hanem beszélgetések készültek.

Bodó Márta, aki katolikus lapok és kiadványok szerkesztőjeként közelről látja a hithűen vállalt hovatartozás örömeit és gondjait, érzékeny és bátor kérdező, kérdései nem pusztán érdeklődnek, hanem egyben utat is mutatnak a kérdező számára, hogy olyasmit fogalmazzon meg, amire eddig még nem is gondolt. Ez a fajta kérdés elég ritka mifelénk, és ugyancsak ritka az efféle kötet is. Ha megnézzük az utóbbi évek könyvtermését, tisztelet egy-két Prospero-sorozatú könyvnek, mifelénk főképp politikus férfiakal készülnek beszélgetős könyvek.

Van a tíz nő között apáca, lelkész, tanár, művész, vannak családosak, vannak egyedül élők. De mindannyian a hit felől közelednek identitásukhoz, a kereszténység felől próbálják női mivoltukat megfogalmazni és beteljesíteni, munkájukról is ennek függvényében beszélnek.

Tornay Krisztina Petra debreceni iskolanővér munkája emberekhez kötődik: „Az emberek fejlesztése, építése, nevelése, kapcsolása, a közösség alakítása, a reflexió segítése... Ennek a munkának a közepette élem meg azt is, hogy alapvető eligazításokat kapok önmagamról, a hivatásomról, a küldetésemről.” Igen, amiről nemigen beszélünk: a hit hétköznapija jelenik itt meg: A nő egy része „főz, gyereket nevel, unokát gondoz, szomszéd-asszonyt istápol, és neki eközben vannak istenélményei”.

Gábor Csilla irodalomtörténész a hit bonyolult viszonyairól is beszél. Megpróbál ellenállni annak, hogy „nagy teljesítményű géppé” váljon. Számára keresztény értelmiséginek lenni „semmi különöset nem jelent, csak

tudatosságot, odafigyelést arra, hogy mit, hogyan, mikor és mennyire tesszék.” Ugyanakkor a keresztény értelmiség fogalmát is definiálja: ha valaki nem fogadja el a katolikus hittan tanrendszerét, az nem katolikus, de ha valaki hagyja magában megmerevedni ezt a tanrendszert, akkor már nem értelmiségi.

Zamfir Korinna orvos és teológus. Egyéni hite és vallásossága szempontjából is alapvetően fontosnak tartja, hogy ne maradjon meg a naiv vallásosságnál. A teológus és orvosnő számára fontos, hogy hite biztos alapon álljon: „Az értelmem ne legyen konfliktusban a hitemmel, a vallásosság és a gondolkodás között ne legyen konfliktus.” Ferenc pápa nyitottságát követendő példának tarja, amellyel más felekezetűekhez, más vallásúakhoz közeledik, például a zsidókhoz vagy a muszlimokhoz, ez a nyitottság „végül is ugyanaz, mint a Jézusé”.

Bereczki Silvia a *Vasárnapi újság* katolikus hetilap szerkesztője: „Nincsen semmi a világon, ami túl profán, túl egyszerű, túl csúnya, túl bármilyen lenne ahhoz, hogy Istent ne lehessen megtalálni benne, vagy ne lehessen keresni benne.” A belső szabadságra, a környezet elfogadására és megértésére helyezi a hangsúlyt. Mindenben pedig a lelki gyakorlatok segítik.

Kertész Mária mentálhigiénés szakember, Kézdivásárhelyen él. Miben segíti a hite? A legnagyobb tragédia, a gyermek elvesztése valószínűleg nem annyira pusztító trauma, ha az ember Isten akarataként próbálja elfogadni, hogy „négy gyermekük közül a legidősebb, Tamás nemrég hazaérkezett az atyai házba, Istenhez költözött”. Kertész Mária a személyes tragédián túl is vallja: „lehetséges a boldog, egészséges családi élet, ha az ember komolyan, elkötelezetten készül rá”.

Csiszár Klára római katolikus teológiából és német–magyar bölcsészettől szerzett diplomát. A katolikus hitérettel foglalkozik, a beszélgetés idején írja doktori disszertációját a szatmári egyházmegye munkájáról. „Figyelemmel követem a szatmári egyházmegye alakulását, a helyi társadalom kihívásait, azt a környezetet, amiben az egyházi gyakorlat megvalósul”, mert, ahogy következtetését megfogalmazza: „csakis ennek a valóságnak a talaján állva célszerű jövőt építeni”. A mai katolikus egyházban nem minden esetben számítanak elfogadottnak ezek a nézetek, lásd Ferenc pápa konfliktusait a begyepesedett papokkal és egyházvezetőkkel. Bár a kötet kerüli az állásfoglalásokat, egyértelmű, hogy ebben a konfliktusban Ferenc pápa oldalán áll.

Petróczi Éva Budapesten a Károli Gáspár Református Egyetemen tanít, irodalomtörténész, költő és műfordító. „Nemem méltóságát nem valami-féle mozgalomtól és akarnokoskodástól, hanem a teremtőtől kaptam.”

Egyházművészetre szakosodott képzőművész Sabău-Trifu Cristina. A liturgikus tér és az imádság összefüggéseiről szólnak művészi tárgyai, illetőleg képsorokkal, zenével elevenebbé tett előadásai. „Nagyon fontosnak tartom, hogy a művész ne kezelje felületesen a témát! Ha liturgikus térhez nyúl hozzá, a lelkekhez beszél!”

Buzogány Emese református lelkipásztor karitatív munkája során sok elesett emberrel, embertelen helyzettel találkozik: „A kórházban vagy a börtönökben vannak olyan történetek, amelyek bizonyítják, hogy létezik ökumené, van egység.” A napi bibliaolvasás élményszerűségét, fontosságát, az imádkozás ajándékát emeli ki pályája állomásaira visszatekintve.

Ferenczi Enikő kórházlelkész, egyetemi tanár. „Számomra csak Istenben hívő ember van, és nem valamilyen felekezethez tartozó.” De a hit természetesen nem mindig megvallható, így persze egy kórházlelkész nem mérlegel, hogy csak a hitben élőket segítse vagy segítsen az „istentagadókön” is.

Ez ennek a könyvnek az erőssége: valamennyi nő igyekszik megfogalmazni a hit kérdéseit, az ő személyes viszonyát hozzá, ugyanakkor a szavakon túl mindenkinek van egy személyes története is, és ez a történet a legpontosabban megfogalmazott hitről szóló vallomás.

Tordai Teréz

A DIÓFA ALATT

KENÉZ FERENC: *ESŐBEN KÖNNYEN RÁMTALÁLTOK.*
ILLUSZTRÁLTA OROSZ ANNABELLA. CSÍKSZEREDA,
PALLAS-AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ, 2016.

Kenéz Ferenc mostani kötete újrakiadás, először 1983-ban jelent meg a Ion Creangă Könyvkiadó jóvoltából, Árkossy István rajzaival. Akkoriban egészen újnak számított ez a hang, ugyanis Kenéz Ferenc a ma svéd gye-